

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Credința noastră

8. Iisus Hristos în viața Bisericii

a) Iisus Hristos e prezent și lucrător în Biserica Sa. Viața Bisericii însă este foarte bogată. E în ea toată bogăția darurilor dumnezeiești, pe care le-a adus Iisus Hristos și le revărsă mereu în Biserică. Ca să cuprindem toată viața lui Hristos în Biserică, putem să o împărțim în patru mari sectoare: Adevărul divin (învățătura de credință); viața morală (Binele); cultul divin (Sfintele slujbe); și disciplina bisericească (orinduirile).

În toate aceste patru sectoare e lucrător Hristos, căci ele se găsesc și în viața Mântuitorului și în ceea ce a poruncit El Sfinților Apostoli să facă și să transmită celor ce vor crede într-însul.

b) Întii este Adevărul divin. Iisus Hristos spune despre Sine: „Eu sînt Adevărul”.

Pentru că El, ca Dumnezeu-om, ne-a dăruit descoperirea deplină despre Dumnezeu, descoperindu-se pe Sine, ca Fiul Tatălui, descoperindu-ne pe Tatăl și pe Dubul Sfînt și arătîndu-ne care este voia lui Dumnezeu cea sfîntă. Iisus Hristos este „Învățătorul” cel dumnezeiesc, care a propovăduit adevărata învățătură despre Dumnezeu și lucrarea lui Dumnezeu.

Cum însă Dumnezeu e necuprins de mintea noastră și e mai presus de priceperea noastră — Iisus Hristos a cerut de la Sfinții Apostoli și de la cei ce îl ascultau vorbind să creadă în El și în cuvintele Lui, în învățătura Lui cea dumnezeiască. Pentru că învățătura dată de Iisus Hristos se primește prin credință, ea a fost numită învățătură de credință.

Această învățătură de credință a dat-o Mîntuitorul Sfinților Apostoli, ca s-o propovăduiască la toate popoarele, iar Sf. Apostoli au dat-o Bisericii, îndeosebi episcopilor, cărora Sfîntul Apostol Pavel le poruncește să se țină „de cuvîntul cel adevărat al învățăturii”, adică de adevărata învățătură, să păstreze această „învățătură neschimbată” și să învețe pe preoți și pe credincioși „învățătura sănătoasă”, iar pe cei ce rătăcesc de la această învățătură să-i mustre (Tit 1, 9; 2, 7). Căci cel ce crede în învățătura cea adevărată și o împlinește cu fapta — acela se va mîntui, adică va dobîndi viața veșnică, viața în Hristos-Iisus.

De aceea Biserica noastră a ținut și ține neschimbată învățătura de credință dată de Mîntuitorul Sfinților Apostoli, de Sfinții Apostoli Bisericii, îndeosebi episcopilor, și transmisă din neam în neam, de la episcop la episcop, pînă în vremea noastră fără nici o schimbare și fără nici o întrerupere. De aceea Biserica noastră se numește Biserică Ortodoxă, adică dreptmăritoare, pentru că — între altele — ea a păstrat și păstrează dreapta învățătură în deplinătatea ei. Putem spune că Iisus Hristos Însuși, dumnezeiescul Învățător, a luminat și luminează în Dubul

Sfînt — Dubul Adevărului, Biserica, pe episcopii (preoții și credincioșii) ei, ca să nu se abată de la adevărata învățătură de credință, să rămîna statornici în această învățătură.

Așadar, cel dintii semn că Iisus Hristos este viu și lucrător în Biserica Sa este faptul că Biserica păstrează și propovăduiește dreapta învățătură, adevărata învățătură de credință.

c) Dar Iisus Hristos, ca Dumnezeu-om, nu este numai Adevărul divin, numai dumnezeiescul Învățător, ci și Binele sau Sfințenia dumnezeiască. În El s-a întrupat Sfințenia cea dumnezeiască și El ne cheamă să pășim pe urmele Lui, să urmăm Lui, să ne asemănăm cu El și să împlinim poruncile morale date de El.

El nu numai că ne-a lăsat poruncă — între care cea mai mare și izvorul tuturor este iubirea de Dumnezeu și de om — ci ne stă în față ca un model dumnezeiesc, ca pildă vie și veșnică și cu puterea Lui cea dumnezeiască ne ajută să împlinim aceste porunci, să trăim după pilda Lui.

Iisus Hristos este viu și lucrător în Biserica Sa, nu numai prin dreapta învățătură, ci și prin dreapta viețuire morală, prin sfințenia vieții. El cheamă pe toți fiii Bisericii ca — prin harul cel dumnezeiesc și prin strădanii lor, prin lupta lor fără răgaz — să se păzească cu hotărîre neclintită pe calea sfințeniei în Hristos.

Așadar, al doilea semn al prezenței și lucrării lui Hristos în Biserica, în viața fiilor ei, este viața morală creștină, care are ca țintă să ajungem toți la „statura desăvîrșirii (adică a sfințeniei)” lui Iisus Hristos.

d) Iisus Hristos este și „Arhiereul cel mare”, Cel ce s-a adus pe Sine jertfă pe altarul Crucii pentru mîntuirea noastră și a lăsat poruncă Sfinților Apostoli — la Cina cea de Taină — și prin Sf. Apostoli Bisericii ca această jertfă să fie mereu adusă lui Dumnezeu (de episcopi și preoți) întru pomenirea Lui (Luca 22, 17—20) și pentru izbăvirea credincioșilor.

Această poruncă au împlinit-o Sfinții Apostoli de la început în Biserica din Ierusalim (Fapt. Ap. 2, 42), așezînd apoi episcopi și preoți în toate Bisericile, ca pretutindeni să se săvîrșească Sfînta Liturghie (Fapt. Ap. 20, 7) și alte Sfinte Slujbe după rînduiala dată de Mîntuitorul și stabilită de Sfinții Apostoli.

Biserica noastră a împlinit și împlinește porunca Mîntuitorului păstrînd rînduiala Sfinților Apostoli, adică Sfînta Liturghie de la Ierusalim (a Sf. Iacob), pe temeiul căreia e și Liturghia Sfîntului Vasile cel Mare și Liturghia Sf. Ioan Gură de Aur. La fel ea păstrează și rînduiala Sf. Botez, Mirungerii, Hirotoniei, Cununiei, Maslului și altor Sfintele Taine și Sfintele slujbe.

(Continuare în pag. 3)

„Lucrați cu mîinile voastre”

I Tes. 4, 11

Memoria minunatelor noastre plaiuri n-a înregistrat sub nici o formă încercări ca cele prin care am trecut în primăvara acestui an. În urma acestor grele suferințe și pierderi materiale de tot felul, care se cifrează la peste 10 miliarde lei, țara întregă este antrenată în executarea unei mărețe, cu adevărat fantastice simfonii, și anume *simfonia muncii*. Pe de o parte a muncii de construcție a ceea ce poporul nostru și-a propus să înfăptuiască în uriașul laborator al țării, iar pe de altă parte a muncii de reconstrucție a ceea ce apele răzvrătite au distrus în calea lor.

În acest context, îndemnul Sf. Apostol Pavel: „Lucrați cu mîinile voastre” primește parcă, pentru noi cei ce urmăm Mîntuitorului Iisus Hristos, un sens nou, o înțelegere mai înaltă, și anume aceea că nici un ins capabil de muncă nu este scutit, nu se poate sustrage de la datoria de a munci. Marele Apostol Pavel ne spune limpede: „Lucrați cu mîinile voastre”, nu cu ale semenilor, hrînindu-vă din munca altora — parcă ar vrea să spună — folosiți-vă brațele, căci de aceea le aveți să lucrați cu ele, să și produceți nu numai să consumați.

Porunca de a munci are însă și alte aspecte deosebit de importante, atât pentru viața noastră trupească și sufletească, cât și pentru buna desfășurare a vieții societății din care facem parte. Asupra unora dintre aceste aspecte, pe lângă care se pare că trecem uneori fără să le luăm în seamă, încercăm să zăbovim puțin în cele ce urmează.

*

De la început trebuie să arătăm că pe lângă minte, pe lângă rațiune, munca este al doilea mare dar pe care îl avem ca ființe omenesti. Întocmai ca familia fără copii, viața fără muncă, fără activitate ar fi ceva searbăd, sec, pămîntul însuși ar fi un pustiu plin de bălării. Așa se face că la temelia progresului omenirii stă munca; toate invențiile și descoperirile științifice au la bază strădanii îndelungate, toate marile creații artistice în toate domeniile au în plămada lor, pe lângă talent, și o muncă continuă și fără preget.

De aceea munca înseamnă în primul rînd viață, în cel mai înalt și frumos înțeles. Mai întii în înțelesul că prin ea ne agonisim cinstit, firesc, pîinea cea de toate zilele. „Omul harnic muncitor de pîine nu duce dor” — spune o zicală.

În al doilea rînd munca înseamnă viață în înțelesul de sănătate, pentru că o activitate continuă, prestată desigur în anumite limite, prelungește firul zilelor noastre. „Lucrul lungește viața, iar trîndăvia o scurtează” — spune un proverb românesc. S-au cum zice altul: „Lucru — aduce sănătate / Trîndăvia tot păcate”. Ori: „Nădușeala scoate boala”, ceea ce exprimă adevărul că, prin transpirația, prin sudoarea provocată de muncă, eliminăm o seamă de toxine din corpul nostru, care dăunează sănătății.

Dar munca înseamnă viață și prin aceea că ea ne aduce satisfacții, care ne împintesc, ne dau aripi, ne dau imbold și bucurie de a trăi.

Pe lângă înțelesul de viață, în muncă este totodată și ceva sfînt, divin, dumnezeiesc. Aceasta pentru că Dumnezeu Însuși este activitate, Dumnezeu Însuși lucrează. „Tatăl meu lucrează și eu lucrez” — spune Mîntuitorul (Ioan 5, 17).

În muncă este ceva sfînt și pentru că ea ne ajută la sfințirea vieții noastre. Fiecare dintre noi

(Continuare în pag. 4)

Schimbarea la față a Domnului

Creștinătatea răsăriteană prăznuiește la 6 august sărbătoarea Schimbării la față a Domnului nostru Iisus Hristos, care se numără între cele 12 Praznice împărătești. Ea a fost instituită de Sfânta noastră Biserică în amintirea schimbării la față a Mântuitorului nostru Iisus Hristos, eveniment care — precum ne istorisesc Sfintele Evanghelii — s-a petrecut la 6 zile după ce Hristos le-a vestit Apostolilor Săi — în cuvinte cu totul clare — că El va avea să pătimească mult urmînd să fie omorît, iar după trei zile va învia.

Luînd cu Sine pe trei dintre Apostolii Săi: pe Petru, pe Iacob și pe Ioan, Iisus s-a urcat cu ei în muntele Taborului și în fața acestora s-a petrecut minunea schimbării Lui la față. O lumină strălucitoare s-a ivit asupra Domnului, încît fața i-a strălucit ca soarele, iar veșmintele i-au devenit albe ca zăpada. În acest timp au apărut alături de El Moise și Ilie, stînd împreună de vorbă cu Iisus. Cu toată uimirea celor trei apostoli, Petru îndrăznește să rostească următoarele cuvinte: „Doamne, bine este să fim aici. Dacă voiești, am să fac trei colibe: una pentru Tine, alta pentru Moise, iar alta pentru Ilie“. Dar încă în timp ce el grăia, un nor luminos i-a acoperit, iar un glas de sus a grăit astfel: „Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care bine am voit; pe Acesta să-L ascultați“. La auzul acestor cuvinte, cei trei Apostoli s-au spăimîntat foarte și au căzut cu fețele la pămînt. Dar Iisus, apropiindu-se de ei, i-a atins cu mîinile și le-a zis: „Sculați-vă și să nu vă temeți!“ Iar ei, ridicîndu-și ochii lor, n-au mai văzut decît pe Iisus singur. Și în timp ce se coborau din munte, Iisus le-a poruncit următoarele: „Nimănui să nu spuneți de vedenia aceasta, pînă ce va învia Fiul Omului din morți“ (Matei 17, 1—9; Marcu 9, 2—10; Luca 9, 28—36).

Precum ne învață Sfinții Părinți, Mîntuitorul Iisus Hristos s-a schimbat la față spre a arăta Apostolilor Săi mărirea Sa cea dumnezeiască. Căci ei erau cei dintîi chemați să cunoască pe Învățătorul lor, nu numai în înfățișarea Sa cea omenească, ci și în slava Sa cea Dumnezeiască, pe care însă aveau să o cunoască mai deplin abia după Învierea Sa din morți. Pe de altă parte, la mărturia aceasta despre Dumnezeirea Sa, Tatăl cel cresc a mai adăugat încă una: propria Sa mărturisire, prin glasul auzit de către Apostoli, anume că Acela pe care ei l-au văzut cu ochii lor proprii înveșmîntat în strălucire dumnezeiască, este Fiul Său cel iubit, în care Tatăl a binevoit și pe care trebuie să-l asculte, în primul rînd, ucenicii, iar apoi toți cei care vor crede în El.

Sărbătoarea Schimbării la față a Mîntuitorului are însă și alte semnificații. Amintind creștinilor despre una dintre cele mai importante dovezi despre dumnezeirea Mîntuitorului, ea trebuie să trezească sau să deștepte în sufletele acestora dorința fierbinte de a se schimba și ei la față, după asemănarea schimbării la față a lui Iisus Hristos. Dar oare ce poate însemna „schimbarea la față“ pentru un creștin? Ne-o spune lămurit Sf. Apostol Pavel: „Noi însă privind toți... la slava Domnului, căpătăm același chip, trecînd din slavă în slavă, precum ne dă Duhul Domnului. De aceea, avînd din mila Lui o asemenea slujire, nu ne pierdem nădejdea, ci lepădînd faptele de rușine cele ascunse, nu vătămăm cuvîntul Domnului, alergînd la viclesug, ci arătînd adevărul, ne înfățișăm curați în conștiință în fața lui Dumnezeu“. Apostolul neamurilor o spune aceasta, în primul rînd, despre sine, dar în același timp recomandă această purtare tuturor creștinilor. Noi creștinii, care prin cei trei Apostoli, am cunoscut mărirea chipului Domnului Iisus, chip după care am fost zidiți și noi de Tatăl și a cărui pecete există în fiecare creștin, dar care s-a slăbit prin păcat, avem datoria să ne redobîndim acest chip, în toată strălucirea lui cea dintîi, căci Duhul Domnului ne ajută la aceasta, dîndu-ne puțința de a pași din slavă în slavă. Dar aceasta o putem dobîndi numai cu condiția de a lepăda faptele noastre cele de rușine, faptele rele, prin care nesocotim învățătura Domnului. Iată dar că, pentru adevărații creștini, schimbarea la față a Domnului este un prilej nimerit de aducere aminte a datoriei de a se dezbrăca de chipul cel stricăcios de viețuire și a se îmbrăca în chipul cel nestricăcios, care e singurul mijloc de dobîndire a vieții veșnice.

Precum rezultă din troparul Schimbării la față, acest eveniment mai are încă o semnificație. Căci acest tropar, după ce precizează că Hristos s-a schimbat la față în munte, spre a arăta ucenicilor Săi mărirea Sa pe cît li se putea, continuă

astfel: „Strălucescă și nouă, păcătoșilor, lumina Ta cea pururea fiitoare, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Dătătorule de lumină, mărirea Tîe“. Din aceste cuvinte rezultă că noi ne rugăm Dătătorului de lumină, prin mijlocirea Născătoarei de Dumnezeu, ca să se milostivească de noi și să facă să strălucescă peste noi, lumina Sa cea veșnică, lumina care strălucește în veșnicie, spre a ne lumina cugetele, ca să putem cunoaște și urma voia cea sfîntă a lui Dumnezeu.

Dar sărbătoarea Schimbării la față din acest an are pentru noi și o semnificație specială. Căci dacă pînă acum șiruri nesfîrșite de ani, bogăți în roade prisositoare pentru toți fiii Patriei noastre, s-au scurs fără a fi nevoie a-i încresta pe răboi, în anul acesta, dezlănțuirea nestăvilită a stihțiilor naturii a distrus culturile de pe mari întinderi de pămînt și a lăsat fără adăpost mii de familii care

au nevoie nu numai de sprijinul nostru material, ci de întreaga noastră dragoste frățască. Față de toți acești frați ai noștri, oricare creștin adevărat trebuie să manifeste o adevărată schimbare la față, așa cum ne îndeamnă și Sf. Apostol Pavel: „Fiecare să dea cît îl lasă inima, nu cu părere de rău sau cu silă; căci pe dătătorul de bună voie îl iubește Dumnezeu“ (II Cor. 9, 7). Așadar, fiecare dintre noi sîntem datori ca din puținul nostru sau din belșugul nostru, să ajutăm pe fratele nostru, căci acest ajutor, oricît de mic și neînsemnat ar fi, dacă se adaugă la cel însemnat, pe care-l dă celor sinistrați conducerea noastră de stat, „va înmulți cele semănate de voi și va spori rodul dreptății voastre“ (II Cor. 9, 10).

Fie, deci, ca sărbătoarea Schimbării la față a Domnului din acest an să aducă în sufletele tuturor credincioșilor, lumina dragostei lui Hristos, arătată în fapte de împlinire a nevoilor aproape-lui nostru.

Arhid. prof. I. Zăgorean

Cum putem scăpa de gîndurile rele

Intrebarea, cum putem scăpa de gîndurile rele, nu este o întrebare de astăzi, de ieri ori de alaltăieri. Ea este întrebarea pe care și-a pus-o omul de cînd a înțeles că în mintea sa se ivesc nu numai gînduri bune, ci și gînduri rele și că acestea din urmă sînt vătămătoare, ele fiind pricina relelor pe care le săvîrșește omul cu cuvîntul și cu fapta.

Cum putem scăpa de gîndurile rele, ne întrebăm noi cei de astăzi, cînd vrem să punem rînduială în mintea și în viața noastră. Așa s-au întregat și înaintașii noștri și, spre norocul nostru, concluziile lor, scoase din experiența pe care au făcut-o, ajungînd pînă la noi, ne pot fi de ajutor în grija noastră de a scăpa de gîndurile cele rele.

Din istorisirile despre prea cuviosul și de Dumnezeu purtătorul părintele nostru Pimen aflăm că la acest mare părinte a mers cîndva un frate oarecare cu rugămîntea de a-i spune ce trebuie să facă spre a scăpa de gîndurile cele rele. Cuviosul l-a condus pe acel frate afară din chilie și i-a zis să întindă brațele și să oprească vîntul, care tocmai bătea. Cînd fratele a răspuns, cum era și firesc, că nu este cu puțința ca cineva să oprească vîntul cu brațele, cuviosul Pimen i-a spus fratelui că așa cum nu este cu puțința să oprim vîntul ca să nu bată, tot așa cu neputință este să oprim gîndurile cele rele ca să nu se ivească în minte. Putem însă să facem altceva și anume este în puterea noastră să înlăturăm gîndurile cele rele cu gînduri bune.

Aceeași învățătură ne-o dă și fericitul și preaînțeleptul Moise Arapul, cel ce dintre tîlhari s-a făcut sfînt. El aseamănă mintea omenească cu o moară mereu în mișcare și care macină ceea ce se toarnă în ea, în puterea morarului stînd ca moara lui să macine grăunțe bune sau grăunțe nefolositoare. Este de dorit ca moara minții noastre să macine numai grăunțele cele bune ale gîndurilor prin care se preamărește Dumnezeu și omul se îmbunătățește.

Că gîndurile rele pot fi și chiar trebuie să fie înlăturate și înlocuite cu gînduri bune învățăm din însuși exemplul Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, care pe cele trei ispite de la diavolul le-a înlăturat cu gînduri cuprinse în dumnezeiasca Scriptură (Matei 4, 1—11; Luca 4, 1—13). În scopul înlocuirii gîndurilor rele cu gînduri bune, după exemplul dat nouă de Mîntuitorul nostru, părinții cei duhovnicești îndeamnă pe ucenicii lor să stăruiască în citirea dumnezeieștilor Scripturi și ale sfintelor învățături ale bunilor biruitori în lupta cu păcatul, ca, avîndu-le pe acestea la îndemînă, să nimicească cu ajutorul lor uneltirile gîndurilor celor potrivnice, care se înfiripează în minte.

Știu fericirii părinți ai noștri de la Mîntuitorul că „dinăuntru, din inima omului, purced cugetele cele rele...“ (Marcu 7, 21), iar de la Sfîntul Apostol Iacob că: „fiecare este ispitit, cînd este tras și momit, de însăși pofta sa. După aceea pofta, cînd a zămislit, naște păcat, iar păcatul, odată săvîrșit, aduce moarte“ (Iacob 1, 14—16). Mai știau și aceea că numai un om luător aminte la gîndurile sale poate să deosebească gîndurile bune de cele rele și să primească pe cele dintîi, iar pe cele de al doilea să le înlătore. Acestea știindu-le, dumnezeieștii părinți îi învață pe toți să fie cu atenție în gîndurile ce odrăslesc în mintea lor și să se împotrivescă, pe cît le este cu puțința, tuturor gîndurilor celor vătămătoare.

Toată lucrarea de luare aminte la gînduri și de împotrivire față de gîndurile cele rele ne recomandă părinții cei gînditori de Dumnezeu să o facem înaintea lui Dumnezeu și cu nădejdea ajutorului celui de la El, deci în duh de rugăciune.

S-au gîndit cuvioșii părinți și la un gînd statornic, la un gînd de căpetenie, care, întemeiat în minte, să aibă darul și puterea de a apăra sufletul omenesc de aspirarea gîndurilor vătămătoare și nefolositoare. Ca cel mai potrivit pentru aceasta au socotit ei că este un gînd de rugăciune, în care se pomenește numele Domnului Hristos, de la care se cere ajutorul atît de trebuitor pentru fiecare dintre noi. Astfel au alcătuit dumnezeieștii părinți o rugăciune scurtă, la îndemîna tuturor, care constă din următoarele cuvinte: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiule al lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul“. Această rugăciune o propun părinții tuturor doritorilor de mîntuire, cu recomandarea de a fi repetată cît mai des și cu cît mai multă luare aminte, pînă cînd ea se statornicește în minte ca deprindere, cu puterea unui act reflex.

Cînd, după osteneală îndelungată, rugăciunea aceasta scurtă se face lucrătoare în mintea celui ce se silește pentru dobîndirea ei, gîndurile care apar în minte nu mai rămîn nici fără control și nu mai au nici puterea de a lucra alte gînduri peotriva lor, deoarece găsesc acolo un zid de apărare, găsesc o stîncă, de care lovindu-se se sfarmă, așa cum se sfarmă valurile mării, cînd găsesc în cale o stîncă.

Tot ca ajutor împotriva gîndurilor rele, spre nimicirea lor, chiar de la cea dintîi răsărire, recomandă părinții cei sfinți și mărturisirea gîndurilor la oamenii cei încercați în sfintele lupte, care sînt în stare nu numai să le poarte, ci sînt și destoinici să dea sfaturile trebuitoare spre nimicirea lor.

În sfîrșit, avînd în vedere că multe din gîndurile rele se susțin și se întăresc prin chipurile cele din afară, vrednicii de pomenire părinți ai noștri ne îndeamnă să ne ferim de toate acele lucruri care stîrnesc în mintea noastră gînduri tulburătoare.

Așadar, spre surparea uneltirilor celor de gînd, să ne înarmăm cu sfintele învățături din dumnezeiasca Scriptură și pe care le auzim în bisericile noastre, să fim cu luare aminte la gîndurile ce vin în mintea noastră și mei ales să ne silim a dobîndi gîndul cel statornic al rugăciunii, prin deasa repetare a chemării numelui lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, de la care să cerem milă și ajutor, recunoscîndu-ne neputința și nevrednicia noastră. Împreună cu acestea, să folosim și mărturisirea gîndurilor cerînd sfat de la preoții noștri duhovnici încercați și să ne ferim de toate acele chipuri și aduceri aminte despre care știm că ar avea putere asupra noastră pentru sufletul nostru. Să nu uităm nici faptul că nu numai auzind, ci mai ales împlinind învățăturile cele bune putem ajunge la liniștea sufletească, pe care o făgăduiesc sfintele învățături. Să nu așteptăm să scăpăm de gîndurile rele numai pentru că știm prin ce mijloace pot fi ele înlăturate, ci la învățătura noastră să adăugăm osteneala împlinirii, potrivit cu cuvîntul ce zice: „Dacă ești iubitor de învățătură, fă-te și iubitor de osteneală“, bineștiind că fără cea de a doua, adică fără împlinire, cea dintîi n-are nici măcar puterea de a înlătura un gînd simplu.

Ierod. T. Părăianu

O carte veche despre biserica „Sf. Nicolae” din Braşov

Biserica „Sf. Nicolae” din Scheii Braşovului se numără între cele mai vechi biserici ortodoxe din sud-estul Transilvaniei, având un trecut valoros și reprezentativ, cu o contribuție neegalată de o altă biserică în dezvoltarea culturală a poporului nostru și cu un rol covârșitor în cultivarea și păstrarea simțămintelor de unitate multilaterală ale fiilor acestor locuri.

Fiecare pagină din trecutul ei, de peste cinci sute de ani, constituie un document însemnat de valoare istorică, culturală, socială și religioasă din viața poporului nostru.

Slujitorii ei, preoți, protopopi, dascăli la cea dintâi școală românească de la sfârșitul secolului al XV-lea născută și crescută lângă această biserică — colaboratori ai meșterului tipograf și editor, diaconul Coresi, mai apoi „logofeți” pe lângă autoritatea civilă a orașului Braşov, au păstrat neîntrerupt legături cu voievozii și mitropolii țărilor românești: Muntenia și Moldova, de la care au primit, veac după veac, danii pentru zidirea și mărirea bisericilor.

Cea dintâi istorie a acestei biserici a scris-o învățatul și vrednicul protopop Radu Tempea, în prima jumătate a veacului al XVIII-lea. Manuscrisul ei se află și acum în Muzeul bisericii „Sf. Nicolae”. Acest manuscris a fost tipărit pentru prima dată în anul 1899, de profesorul Sterie Stinghe, cu cheltuielile bisericii. Valoarea istorică și literară a acestei lucrări, timpul trecut de la apariția primei ediții, textul greu inteligibil și ortografia greoaie a primei ediții au determinat apariția ediției a doua apărută la sfârșitul anului trecut în Editura pentru literatură, îngrijită de Octavian Schisu și Livia Bot.

Valoarea prezentei apariții crește și prin aceea că este însoțită de un amplu studiu introductiv (pg. 1—47), în care îngrijitorii ediției înfățișează locul lucrării lui Tempea în cadrul istoriografiei românești din Transilvania.

În introducerea ni se dau date despre autorul lucrării, despre izvoarele folosite de Radu Tempea, îndeosebi cronică de Vasile, care duce firul însemnărilor până în anul 1633, reliefează însușirile literare și ilustrează strânsele legături cu Țara Românească ale preoților bisericii „Sf. Nicolae”.

Dar, ceea ce dă o valoare și mai mare „Istoriei” lui Radu Tempea este descrierea destul de amănunțită a evenimentelor din Transilvania din prima jumătate a veacului al XVIII-lea, al căror martor a fost însuși cronicarul.

Ori, această epocă este plină de dramatism în istoria Transilvaniei. Încercarea de a trece pe români la catolicism s-a izbit de rezistența dîră a credincioșilor, care vedeau în această acțiune de înstrăinare de „legea strămoșească însăși încercarea de a slăbi unitatea dintre fiii eceluiași popor”.

În această vreme, preoții bisericii „Sf. Nicolae”, între care se numără la loc de frunte însuși cronicarul, au fost în fruntea luptătorilor pentru apărarea legii strămoșești, apărători neînfricați ai Ortodoxiei, în sprijinul căreia cheamă pe voievozii și mitropolii țărilor române. Protestele lor curajoase, înfierarea mitropolitului Atanasie, care a trecut la unire cu papa de la Roma, refuzul de a intra sub ascultarea canonică a episcopului de Rîmnic, până nu s-au convins că este ortodox, sînt descrise în „Istoria” lui Tempea cu vervă și cu conștiința că expune adevărul și binele maselor românești de pe aceste plaiuri.

Este neîndoios că „Istoria sfintei biserici a Scheilor Braşovului” ocupă un loc însemnat în istoria literaturii românești vechi.

Locul ei este în apropierea imediată a marilor cronici românești și oglindește un timp din istoria Transilvaniei pe cît de zbuciumat pe atît de eroic. Simțămîntul unității de neam, exprimat și ocrotit de unitatea aceleiași credințe religioase, ca și acela al dreptății și demnității în fața stăpînitărilor de atunci, le întâlnim mereu în opera lui Tempea.

Retipărirea ei este asemenea unui reflector prin care privim spre trecutul de luptă și afirmare a poporului român, pentru împlinirea năzuințelor lui de libertate, progres și unitate politică.

Pînă în prezent cel mai asiduu cercetător al trecutului bisericii „Sf. Nicolae” din Braşov este Candid Mușlea. El a publicat două volume despre: „Biserica Sfîntul Nicolae din Scheii Braşovului” (I 1292—1742, Braşov 1943; II 1742—1937

Braşov 1946). Manuscrisul volumului al III-lea se află în biblioteca Mitropoliei Sibiului și duce firul istoriei pînă aproape de zilele noastre.

Lucrarea lui C. Mușlea cuprinde mult material documentar. Totuși, încă nu avem asupra bisericii „Sf. Nicolae” o lucrare de sinteză, care să înfățișeze, așa cum se cuvine, rolul cultural, religios, economic și național pe care l-a îndeplinit în viața poporului român.

Acest rol îl oglindește și muzeul care ființează pe lângă biserică „Sf. Nicolae” din Scheii Braşovului, unde se păstrează de pildă peste 80 de documente-hrisoave și cărți domnești de la Vlad Vodă Călugărul, Neagoe Basarab, Petru Vodă Cercel, Aron Vodă ș.a., peste 1000 de volume de cărți vechi, ca de pildă Tetraevangelul, miniat pe pergament de Mateaș Logofătul, șase dintre primele tipărituri realizate de diaconul Coresi ș.a., partitura primei opere românești, Crai nou, de Ciprian Porumbescu, și încă alte multe documente.

De aceea acest muzeu organizat în clădirea celei mai vechi școli românești cît și bis. „Sf. Nicolae” sînt vizitate de mulți turiști și personalități de seamă din țară și străinătate, care pleacă cu impresii deosebit de cinstitoare pentru acest străbun așezămînt brașovean.

Prot. Vasile Coman

„Poarta destinului”

Așa se cheamă volumul apărut recent în Editura pentru literatură de Emil Vora, care cuprinde versuri din toată activitatea lui poetică, începînd cu volumul de debut „Floare Amară” (1936) pînă la „Inedite”.

În volumul de poeme „Floare Amară” se resimt ecourile calde ale anilor de tinerețe, ale locurilor natale, cu imagini pline de frumuseți din lumea satului.

„Din satul tău ai evadat/Într-o primăvară...”, ne spune poetul indirect, foarte simplu. Dar cînd sensibilitatea sa ajunge în fața durtății vieții, dincolo de cea dulce primăvară a locurilor natale, tonalitatea versului se înăsprește. Astfel se poate afirma că acest volum, temporal, coincide cu vîrsta cînd poetul ia contact cu severa viață citadină. Apoi poezia lui Emil Vora primește caracterul definitiv al creației sale: „Am căutat pretutindeni legea supremă/Omul, absolutul.../Am înțeles peste tot zădărnicii și regrete.../Am călătorit în vis și în legendă/Am ocolit apele Stixului și am amintit lui Caron/De ziua eternei singurătăți/Cînd îi voi duce în dar/Un bănuț de argint/Am plîns cu Fiul Omului/în grădina Ghetisimani” — (Zbucium real, pag. 48—49).

Cel de-al doilea volum, intitulat „Fîntînile tăcerii”, este reprezentat în acest volum antologic, numai prin zece poeme, prin care poetul se maturizează, nota predominantă fiind aceea a gândirii: „Negrule pămînt/Pentru cine cînt/De tot stau și-aștept/Cu toamnele-n piept...” („Popas lângă pămînt”, pag. 71—72). Sau această strofă de substanță confesională: „Cînd zarea-și scutură de ploii năframa/ Și viile se sprijin pe araci/Mă văd copil cum mă săruta mama/Mîinînd spre sat cirezile de vaci” („Murim în tot ce-i prea frumos”, pag. 58).

Din al treilea volum „Cartea plecărilor”, reiese că poetul urcă tot mai evident pe scara cerebralizării poeziei, din care reținem versuri ca acestea: „Unde-s anii fugăriți printre zarzări și pruni/Cînd crenguțele înflorite le dăruim mîinilor/Ce le-am închis, sărutîndu-le ca pe o carte cu rugăciuni” („Mîinile ce le-am închis” pag. 87).

În poemele intitulate „Înalte vînturi”, poetul surprinde cîteva aspecte dramatice ale războiului, dar nu ca o notație realistă, ci ca o tragică confruntare a omului cu forma cea mai monstruoasă a vieții: „Îndepărtate frumuseți ale Cerului/Viața noastră o măsurată cu sclipiri reci/Voi frumusețile Cerului rămîneți/Noi luminile pămîntului pierim...” („Stele”, pag. 110).

Celelalte două cicluri de poeme care completează acest volum antologic „Din periodice” (1931—1947) și „Inedite” (1942—1966), formează jumătate din carte.

În această parte caracterul original al poeziei lui Emil Vora se definește, își desenează conturul în conturul poeziei românești.

Nic. D. Găvozdea

Iisus Hristos în viața Bisericii

(Urmare din pag. 1)

Așadar, al treilea semn că Iisus Hristos e lucrător în Biserica Sa sînt Sfintele slujbe (în centru fiind Sf. Liturghie), prin care Iisus Hristos se aduce jertfă (prin slujitorii altarului) pentru mîntuirea noastră și revarsă peste noi harurile Sale cele bogate.

e) *Iisus Hristos însă nu este numai Învățătorul, Modelul Sfințeniei și Arhiereul, ci este și Păstorul (Stăpînul, Conducătorul), care a dat anumite orînduirii, pe care Sfinții Apostoli le-au dezvoltat și le-au așezat în Bisericile de pretutindeni. Aceste orînduiri stabilesc disciplina, ce trebuie să fie în Biserică, pentru ca toate să se desfășoare după ordine, după rînduială. Ele se numesc canoane.*

Biserica noastră a păstrat canoanele Sfinților Apostoli și rînduielele ei se temeinicesc pe cuvîntul Mîntuitorului și pe așezămintele Sfinților Apostoli.

Așadar, al patrulea semn al lucrării lui Hristos în Biserică este păstrarea orînduirilor date de Mîntuitorul și de Sfinții Apostoli ca temelie a întregii orînduiri bisericești. Acestea cer ca toți să ascultăm de Hristos-Domnul, episcopii și preoții să-și împlinească datorii după cuvîntă, credincioșii să asculte de episcopi și preoți și toți să respecte rînduielele Bisericii, căci Dumnezeu nostru nu este al neorînduiei, ci al rînduiei, iar Biserica — trup al lui Hristos — cere ca fiecare mădular al ei la locul lui și după slujirea lui să slujească în rînduială „Trupului” întreg.

f) *În rezumat: Viața și lucrarea lui Iisus Hristos în Biserica Sa se arată prin: adevărata învățătură de credință, dreapta viețuire morală (sfințenia), Sfintele slujbe și orînduirile (sau așezămintele, canoanele) sfinte.*

Aceste patru — una sînt — așa cum Iisus Hristos Învățătorul, Modelul (Pilda Sfințeniei), Arhiereul și Păstorul unul este și cum Biserica lui Hristos, viața ei, una este. Dacă noi le prezentăm separat, o facem numai ca să putem să le explicăm pe rînd. Nu uităm însă niciodată că cele patru sînt mereu una.

Vom prezenta deci întîi învățătura de credință a Bisericii noastre, care este adevărata învățătură mîntuitoare descoperită nouă de Iisus Hristos, propovăduită de Sfinții Apostoli și transmisă de Sfinții Părinți, de Biserica ecumenică a primelor veacuri creștine.

† NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

Victor L. Tapie:

BAROCUL

Lucrările de inventariere a valorilor artistice aflătoare la parohii impun cel puțin cunoașterea diverselor stiluri ce și-au pus amprenta asupra acestora.

Ediția în românește a lucrării lui Victor Lucien Tapie: Barocul, București, editura științifică, ne oferă un prilej binevenit de a ne lărgi orizontul cunoștințelor noastre în domeniul artei.

Lucrarea își propune să demonstreze că barocul, fără să echivaleze cu o antinomie față de clasicism, înseamnă mai multă libertate, mai multă fantezie în creație, expresia autentică a unui climat, deopotrivă spiritual și social.

Barocul își are sursa și centru de impulsie în Italia post renascentistă. Deși latin și mediteranean, se diversifică pe o scară largă, operînd ulterior sinteze cu geniul altor popoare, cucerind noi și noi spații.

Barocul devine interpretul unor valori pozitive, lărgind lumea imaginației și a sensibilului.

În țara noastră, barocul pătrunde mai lesne în Moldova și Transilvania, în Muntenia el primind rezistența stilului brîncovenesc.

Cercetări recente depistează o prezență barocă chiar și în versurile mitropolitului Dosoftei.

Cartea prof. V. L. Tapie constituie o sinteză asupra barocului, în care preoții și chiar credincioșii noștri găsesc lucruri interesante.

N. Modoiu

„Lucrați cu mâinile voastre“

(Urmare din pag. 1)

ne putem da seama că atunci când ne facem un program de muncă, pe care căutăm să-l respectăm întocmai, mintea noastră nu mai are timp să bată cîmpii aiurea, întreaga noastră ființă fiindu-ne concentrată în realizarea planului de muncă pe care ni l-am propus. În felul acesta munca devine mijloc de disciplinare a fapturii noastre lăuntrice, de curățire, de purificare sufletească. Un om care muncește este asemenea unei ape de munte, curată, limpede, curgătoare, pe cînd unul care nu vrea să muncească este asemenea unei ape stătătoare, unei mlaștini, în care cresc buruienile multor patimi. „Fără muncă nu poți duce o viață curată și fericită“ — spunea scriitorul rus Cehov, iar un gânditor englez adaugă: „O însemnată nesfârșită este în muncă. Un om se desăvîrșește pe sine însuși muncind. Desigur de păduri sălbatice sînt curățite prin muncă și frumoase lanuri și cetăți se ridică în locul lor. Și tot prin muncă omul însuși încetează de a mai fi o pădure și un pustiu nesănătos. În cele mai puțin importante feluri de muncă întregul suflet al omului se orînduiește într-o armonie adevărată din clipa în care se așează la muncă. Îndoiala, durerea, deznădejdea, mînia ca niște cîini ai iadului se retrag cînd muncim“.

Prin muncă însă nu ne sfințim numai viața noastră, ci sfințim, domesticim, îmblînzim și mediul înconjurător în care ne este dat să trăim. „Om sfințește locul“ — spune o zicală și îl sfințește în primul rînd prin muncă. Pe zeci de mii de hectare pe care altă dată creșteau sălcii și papura, astăzi unduiesc în bătaia vîntului lanuri întinse de grâu, porumb, floarea soarelui și alte culturi, ca să luăm numai un exemplu din multele pe care țara noastră ni le oferă în acești ani, privind felul cum, prin muncă, omul sfințește locul.

Prin muncă apoi și numai prin muncă ne desăvîrșim nu numai din punct de vedere moral, creștem nu numai spre sfințenie, ci ființa noastră crește, se împlineste în toate direcțiile. Ne sînt cunoscute în acest sens Pilda cu talanții, care au fost fructificați prin activitate, cel ce și l-a îngropat fiind aspru pedepsit; Pilda celor 10 fecioare, dintre care numai cele care au stat de veghe au avut bucuria de a vedea mirele; Pilda cu neghina care a fost aruncată în ogor în timp ce lucrătorii dormeau și altele. După cum ne este cunoscut viața confirmă aceste adevăruri evanghelice. Așa de pildă, un mare inventator american în domeniul electricității recunoaște că din tot ceea ce a creat, 99% reprezintă transpirație și numai 1% inspirație. Știm de asemenea despre marele nostru George Enescu că exersa pe un gît de vioară chiar și atunci cînd era în tramvai, sau în alte deplasări mai mici sau mai mari. Aceasta pentru că „faima se ruginește dacă nu o cureți prin muncă în fiecare zi“ — cum potrivit spune Nicolae Iorga. Să nu uităm apoi că în strădania noastră cinstită și curată de fiecare zi, în realizarea a cît mai multe lucruri bune, avem și ajutorul lui Dumnezeu, așa cum a sesizat și înțelepciunea populară, care zice: „Munca, cînd ți-o cauți bine/ E și Dumnezeu cu tine“ — și invers: „Cine-n lene se tîrăște/Dumnezeu îl părăsește“.

Pentru acestea și desigur pentru alte multe asemenea temeiuri, Sfînta Scriptură și Sfinții Părinți ai Bisericii noastre au despre muncă învățături și îndemnuri cum nu se poate mai frumoase, mai grăitoare. „Cea mai scumpă comoară pentru om este munca“ — citim în Pildele lui Solomon (12, 17); „Nimic nu este mai bun pentru om decît să mînce și să-și desfăteze sufletul cu mulțumire din munca sa“ — spune Ecleziazatul (2, 24); „Auzim — scrie Sf. Apostol Pavel Tesalonicenilor — că unii de la voi umblă fără de nici un rost, nu lucrează nimic, ci se amestecă în treburile altora. Unora ca acestora le poruncim și îi îndemnăm în Domnul Iisus Hristos ca să muncească în liniște și să-și mînce pîinea de ei agonisită“ (II Tes. 3, 11—12); „Băgați de seamă bine — spune Sf. Ioan Gură de Aur — că Hristos nicăieri nu ne-a poruncit să stăm în inactivitate“. Ba mai mult, porunca Sf. Apostol Pavel, scrisă în anul 51 după Hristos în una din epistolele sale, este de o permanentă și vie actualitate, cînd zice: „Dacă cineva nu vrea să lucreze, nici să nu mînce!“ (II Tes. 3, 10). Așadar, cel ce poate dar refuză să muncească, poate fi lăsat să flămînzească fără nici un fel de milă.

Să nu disprețuim deci munca și nici pe cel ce muncește. Să ne fie de asemenea cît se poate de

clar că nu există muncă înjositoare, rușinoasă, ci înjositoare și rușinoasă este lenea, inactivitatea, fuga de muncă. În orice muncă este ceva nobil, ceva înălțător. Fie că lucrăm pe ogor, fie în uzină, fie în laborator, fie în spital, fie în birou, fie în cadrul familiei, fie că facem mîncare, fie că spălăm, fie că îngrijim de animale, fie că curățim străzile și așa mai departe, munca noastră are valoare, cu o singură condiție însă și anume aceea ca ea să fie prestată cu conștiinciozitate, cu râvnă și dragoste. Deosebit de grăitor ne învață în această privință Sf. Ioan Gură de Aur, cînd spune să nu „ne rușinăm de cizmar, de vopsitor sau de alți meseriași, pentru că și noi — creștinii — sîntem ucenici ai pescarilor, ai vameșilor, ai făcătorilor de corturi, ai Aceluia care a crescut în casa unui teslar, care din pruncie chiar a primit să stea în ieslea dobitoacelor. Cînd vezi un lemnar, un fierar sau hornar să nu-i disprețuiești din această cauză, ci pentru aceasta cu atît mai mult să-i admiri“. Să nu ne fie rușine așadar de mîna bătătorită, dimpotrivă, mai ales pe aceasta s-o sărutăm.

*

Deși pare un lucru atît de firesc, ca respirația, ca hrana de fiecare zi, în lumina acestor citorva

Învățăminte prețioase

Dragul meu fiu să nu-ți lipsească niciodată din programul de toate zilele gimnastica corpului, care te întărește și-ți dă noi puteri de muncă în viață.

La facerea lucrurilor bune și frumoase, fiule, fii gata oricînd să le faci; aceasta să-ți fie deviza vieții tale, zilnice. Să fii gata oricînd să faci bine și să sari în ajutorul celor nevoiași, cu larghețe de inimă și cu toată dragostea ta de creștin. Un dicton latin zice astfel: „Nu-i permis boului, ceea ce este permis lui Jupiter (tatăl zeilor)“. Ceea ce e îngăduit unuia, nu-i permis altora.

Fiule, iată ce povață îți dau: trebuie să știi cînd să taci și cînd să vorbești. Căci, drept să-ți spun, în viață sînt foarte multe împrejurări cînd este mai bine să taci, decît să vorbești și să spui nescari mari prostii și nebunii și astfel să fii disprețuit de alții, mereu.

Viața este cel mai prețios dar, bun suprem dat de bunul Dumnezeu omului, care e micul univers și un mic dumnezeu pe pămînt.

Este bine și lucrul chiar înțelept ca omul să aspire mereu mai sus, tot mai sus, așa cum spuneau strămoșii noștri: „Semper excelsior et excelsior: totdeauna mai sus și mai sus“. Acest ideal măreț ni l-a poruncit cu deosebire Mîntuitorul Hristos prin cuvintele: „Fiți desăvîrșiți, precum Dumnezeu este desăvîrșit“.

Dragul meu, inima unui copil este un diamant de valoare care se șlefuește cu timpul, prin buna creștere dată de părinții săi și de profesori în școală.

Sănătatea, dragii mei, este o avere mare și prețioasă; dar marea ei valoare nu se cunoaște decît după ce am pierdut-o, prin tot felul de abuzuri zilnice.

Totdeauna, copile, credința cea tare duce la bun sfîrșit și ai succes în toate. Ai multă încredere cînd te apuci de lucru, că va fi bine și vei reuși în viață, cu siguranță.

Muncește fratele meu cu voie bună și cu drag zi de zi. Căci să știi că munca este marea mîngiere a sufletului tău, oarecum sbuciumat de greutățile vieții.

Fiule, după ce ți-ai împlinit datoria, cu prisosință, odihnește-te pe deplin, ca să-ți recapeți puterile pierdute. Ce bun și dulce îți va fi somnul și odihna, după o zi de muncă obositoare!

Un poet german a spus următoarele: „Munca e izvorul virtuții“ și „Munca e balsamul singelui“.

Orice om, cititorule, are în el o picătură de dumnezeire; dar caută să dovedești aceasta prin fapte bune și frumoase în viața cea de toate zilele. Deci ia aminte și gîndește-te bine!

Pr. Anastasiu Bassarabin

fapte este bine totuși să ne facem o idee cît mai clară asupra rostului muncii în viața noastră de toate zilele.

Cîteva aspecte ale acestui rost am desprins și din gîndurile pe care le-am arătat în rîndurile de mai sus. Am reținut între altele că fiecare dintre noi lasă în urma lui o dîră de lumină, își cîștigă o aureolă mai mică sau mai mare, cu valoare atît aici cît și în veșnicie, nu prin goana după cîștig nemuncit, nu prin setea de parvenire, nu prin vorbărie goală, ci prin ceea ce asudăm, prin ceea ce înfăptuim pozitiv și frumos în această lume, prin ceea ce muncim.

Am reținut de asemenea că cea mai mare comoară, cea mai folositoare moștenire pe care o putem lăsa urmașilor noștri, copiilor noștri, este aceea de a-i învăța de mici să muncească, bineștiind că munca și nu altceva ne aduce adevărata bucurie, sănătate, înălțare și fericire în viață.

Urmînd îndemnul Sf. Apostol Pavel de a lucra fiecare cu mîinile noastre, să ne facem deci din muncă un crez de seamă al vieții, străduindu-ne a muncii fiecare cu râvnă și corectitudine acolo unde sîntem rînduiți să activăm, spre binele nostru, al obștei din care facem parte și înflorirea Patriei, care ne ocrotește pe toți și care ne oferă tuturor posibilitatea de-a ne cîștiga cinstit pîinea și de-a ne fructifica toate darurile pe care le avem.

Diacon Gh. Papuc

Tăcerea...

Marile gînduri se nasc din tăcere, și multe neazuri din netăcere. Împărăția vieții spirituale se află în tăcere. Cheile acestei împărății stau în mîinile spiritului nostru: în voința noastră luminată de rațiune. Nu există ideal mai înalt pentru un iubitor de cuvînt decît să-l contemple în liniștea necuvîntării. Cinstea pe care i-o datorezi lui Hristos-Cuvîntul n-o vei putea înapoia decît prin prosternarea tăcută în fața Acelui care este pretutinden și pe care orice cuvînt rostit nu-l poate cuprinde.

Necesitatea grăirii nu va putea fi echivalentă cu o altă necesitate afară de cea a negrării. Acest fel de a gîndi nu e deloc simplist, ci, dimpotrivă, tinde să exprime ceva esențial.

De vreme ce ne zămislim ca și natura în tăcere, realizăm ceva prin muncă în tăcere; iar clipele înalte de trăire spirituală devin minunate realități numai și numai în tăcere, și, mai presus de toate, dacă chiar rostirile noastre sînt precedate de tăcere — oare nu vom fi îndreptățiți să exclamăm cu sufletul plin de o sănătoasă și curată veselie: O, tăcere, din care răsar cuvintele și gîndurile devin fapte, din care spiritul cel tăcut se prefăce mai mult și mai adevărat și mai bun și mai frumos spirit.

O, tăcere, care cobori pe însuși Dumnezeu, Cel ce — oarecînd — grăia credinciosului său cînd (acesta) în taină (în tăcere) se ruga: „De ce strigi către Mine?“ Da, tăcerea ne face puternici, demiurghi, eroi, sfinți, genii, dumnezei după har. În tăcere stă toată tăria și toată bucuria vieții sufletului. În ea, ca într-un sălaș plin de comori, se află vistierile tuturor bunătăților de acum și cele de-a pururea.

Tăcere — pentru că trăirea lui Dumnezeu nu poate fi exprimată în cuvinte.

Diacon Gavril Cernăuțeanu

Taborul

Luminile Taborului te-nvață,
O! suflete, cum să te schimbi la față.

Căci de voiești să fii un alt Hristos
Tot răul să îl lași la poale jos
Și urcă-n ploaia harului spre vîrf de stîncă,
Să guști din frumusețea cea adîncă.
Dar tu așteaptă colo sus să vie,
În dub, bărbații: Moise și Ilie.
Ei vor veni și vor grăi cu tine,
În taină, despre bogățiile divine.
Și Moise, omul tare în cuvînt,
Ți-o da lumina Dubului Prea Sfînt.
Iar omul focului ceresc, Ilie,
Te va aprinde-n dragostea cea vie.

O! schimbă-ți față, suflete al meu,
Dintr-un nimic, tu fă-te dumnezeu!

Z. Lațcu